C/2024/6335

7.11.2024

P9_TA(2024)0070

Nová vlna hromadného zatýkání opozičních aktivistů a jejich rodinných příslušníků v Bělorusku

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. února 2024 o nové vlně hromadného zatýkání opozičních aktivistů a jejich rodinných příslušníků v Bělorusku (2024/2550(RSP))

(C/2024/6335)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že v lednu 2024 provedl běloruský Výbor státní bezpečnosti (KGB) razie, výslechy a zatčení, jejichž terčem se stalo více než 200 rodinných příslušníků současných i bývalých politických vězňů, jakož i osoby, kterým poskytuje pomoc iniciativa „INeedHelpBY“, přičemž tyto akce byly zdůvodněny obviněními z „extremismu“; vzhledem k tomu, že ve většině případů se jedná o matky a manželky politických vězňů, včetně Maryny Adamovičové, manželky Mikalaje Statkeviče, Taccjany Sevjaryněcové, matky Pavala Sevjaryněce, a již dříve zatčené Darji Losikové, manželky Ihara Losika;

B. vzhledem k tomu, že v nepřítomnosti byla vznesena další obvinění proti 20 politickým analytikům, novinářům a sociologům, kteří byli označeni za „analytiky Cichanouské“ a jimž v případě odsouzení hrozí konfiskace majetku a odebrání občanství;

C. vzhledem k tomu, že političtí vězni, včetně vedoucích představitelů stran Mikalaje Kazlova, Ryhora Kastusjoua, Mikalaje Statkeviče a Pavala Sevjaryněce, čelí izolaci, mučení, odepírání lékařské péče a nucené práci;

D. vzhledem k tomu, že poslední tvrdý zásah přichází před parlamentními a místními „volbami“, které jsou naplánovány na 25. února 2024; vzhledem k tomu, že „zákon o politických stranách“ z roku 2023 brání demokratickým opozičním stranám v účasti ve volbách;

1. důrazně odsuzuje nedávnou vlnu hromadného zatýkání v Bělorusku a naléhavě vyzývá nelegitimní Lukašenkův režim, aby ukončil represe, zejména veškeré pronásledování na základě pohlaví, a připomíná režimu jeho mezinárodní závazky;

2. vyzývá k okamžitému bezpodmínečnému propuštění a odškodnění všech více než 1 400 politických vězňů, jakož i jejich rodin a svévolně zadržovaných osob a k obnovení jejich plných práv;

3. opakuje, že podmínky, které v Bělorusku panují před parlamentárními a místními „volbami“, považuje za netransparentní, nesvobodné a nespravedlivé, a vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní společenství, aby jejich výsledky neuznaly;

4. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a Radu, aby reagovali zavedením přísnějších sankcí vůči Lukašenkovu režimu, včetně sankcí na zboží spojené s nucenou prací politických vězňů, přísnějších finančních sankcí a sankcí vůči osobám odpovědným za závažné porušování lidských práv, a to i vůči vysoce postaveným státním činitelům a příslušníkům bezpečnostních sil; vyzývá k dalšímu omezení diplomatické přítomnosti Běloruska v EU a k pokračující podpoře obětí režimu prostřednictvím zvláštních nástrojů, které jim umožní získat víza EU a povolení k pobytu a budou řešit případy osob bez státní příslušnosti;

5. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále podporovaly proces dokumentace porušování lidských práv v Bělorusku, podpořily transformaci šetření Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva týkající se situace v oblasti lidských práv v Bělorusku v plně nezávislý vyšetřovací mechanismus, zachovaly mandát zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva v Bělorusku a aby dále posílily odpovědnost prostřednictvím extrateritoriální a univerzální jurisdikce;

6. znovu vyjadřuje svou solidaritu s běloruským lidem a podporuje jeho legitimní aspirace týkající se demokratické a evropské budoucnosti a je i nadále odhodlán neúnavně spolupracovat s demokratickými silami, občanskou společností a nezávislými sdělovacími prostředky ve prospěch obyvatel Běloruska;

7. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli, členským státům, zástupcům demokratických sil v Bělorusku, fakticky vládnoucím běloruským orgánům, OSN a OBSE.